

OBmB - TELEPÜLÉSI MEDIÁCIÓS PROJEKTEK 2008-2009

1. A programokról általában

Az OBmB 2008 decemberében hirdetett pályázati felhívást a **kistelepülési konfliktusok békés, mediációs technikával történő megoldására**. A program átfogó célja a kistelepülések konfliktusainak erőszakmentes megoldása, az ellentétek feloldása az érintettek aktív bevonásával és felelősségvállalásának erősítésével.

A programok célja volt továbbá a belső energiaforrások felszínre hozása és erősítése, a konfliktusok közös megoldása az érintettek aktív bevonásával és felelősségvállalásának erősítésével.

Kilenc pályázat nyert támogatást, így 2009-ben Lőrinciben, Nyírgyulajon, Nagymányokon, Verőcén, Nagybörzsönyben, Kőszárhegyen, Csobánkán, Kazincbarcika és vonzáskörzetében, valamint Heves megyében került sor települési mediációs programokra.

A nyertes programok fókuszában a 10.000 lakosnál kisebb településeken élő vagy dolgozó helyi körzeti megbízottak, polgárőrök, az önkormányzat és a kisebbségi önkormányzatok munkatársai és tagjai, továbbá más helyi lakosok közül önként jelentkezők **mediációs, facilitatori képzése** állt.

A pályázók a település konkrét, fennálló, elmélyült konfliktusait mediációs, közvetítői technikával törekedtek kezelni. A cél, hogy a kiképzett szakemberek a jövőben is segítsék a problémák békés, a konfliktusok erőszakmentes megoldását. A támogatott projekteknél lehetőség nyílt a hosszú ideje elmélyült szomszédsági **konfliktusok kezelésére**, a már elkövetett bűncselekmények hatásainak csökkentésére és ezzel együtt az ismételt bűnelkövetés elkerülésére.

A programokban hangsúlyt kapott, hogy a pályázó szervezet a projektben egy vagy több **településsel „élő” kapcsolatot** alakítson ki. A programok elengedhetetlen eleme volt, hogy a pályázó **tájékoztassa a helyi lakosságot** a programról, érzékenyítse a lakosokat az új típusú megoldás alkalmazására, tegye őket alkalmassá a program befogadására. A pályázatok közül több is bevonta a település „hangadóit” és a helyi kisebbségi önkormányzat tagjait a programok lebonyolításába.

A nyertes projektek:

nyertes pályázó szervezet	a támogatás összege
Család Gyermekek Ifjúság Egyesület	6.175.000 Ft
Echo Innovációs Műhely	2.700.000 Ft
Foresee Kutatócsoport	9.509.000 Ft
Konszenzus Alapítvány Budapesti Szervezete	4.776.125 Ft
MH Líceum Alapítvány	8.803.000 Ft
Miskolci Egyetem	4.776.125 Ft
Negos Tárgyalási és Tanácsadó Zrt.	4.900.000 Ft
Partners Hungary Alapítvány	9.520.750 Ft
Vajna és Szotyori-Nagy Ügyvédi Iroda	5.340.000 Ft
támogatás összesen	56.500.000 Ft

A programokat végigkövető monitor – Benedek László – szerint a pályázati programok eredményei egyértelművé teszik azt, hogy a kilenc projekt révén az alternatív konfliktuskezelési módszerek, a resztoratív technikák relatíve **sok emberhez eljutottak**. Azoknak a települési lakosoknak a száma, akik kérdőívek, interjúk, lakossági fórumok során kapcsolatba kerültek a módszerekkel 500 és 1000 fő közé tehető. E lakosok közül nagyságrendileg 300 olyan van, aki képzésben, felkészítésben is részt vett. A legtöbb pályázó lakossági fórumot, képzést, szupervíziót, esetsmegbeszélést alkalmazott.

A fogadtatás, a helyi lakosok attitűdje mindenhol kedvező volt. A tréningeken, esetsmegbeszéléseken, szupervíziós eseményeken a jelentkezők szinte mindenütt teljes létszámban részt vettek, lemorzsolódás szinte alig volt. Ez a **pozitív fogadtatás** azt mutatja, hogy a mediációs és konfliktuskezelő módszerekre helyi szinten is nagy igény van. Szórolapok, brosúrák, a helyi médiában elhelyezett hirdetések tették ismertté a projekteket, továbbá számos módszertani

kiadvány és projektfilm készült, amelyek a mediáció helyi népszerűsítésében jól alkalmazhatók. A pályázók eredményeikről zárókonferencián számoltak be.

A pályázati kiírásban elvárt tevékenységek mellett majd' mindegyik pályázó – a szokványos, várható szakmai elemekhez képest többletet, valamilyen **újítást**, szakmai innovációt valósított meg. Ezek a következők:

- konfliktuskezelő jelzőrendszer
- családi csoportkonferencia
- közösségfejlesztés, önkéntes csoportok bevonása, helyi dialógusok ösztönzése, szolgáltató ház
- felkereső ifjúsági munka, ifjúsági csapatépítés
- közösségi tervezés, társadalmi részvétel
- komplex kistérségi modell, lakossági pódium-beszélgetések
- körzeti megbízottak, polgárőrök érzékenyítése

A pályázók közül három szervezet (Foresee Kutatócsoport, Miskolci Egyetem, Partners Hungary Alapítvány) regionális **együtműködést** hozott létre a közös szakmai tapasztalatok alapján:

- a lakossági fórumokat hasznossága a mediációval kapcsolatos információk terítésében
- a konfliktus-feltárássra, konfliktusok beazonosítására alkalmazandó többféle módszer (kutatás, lakossági bevonás, interjúk)
- a képzési programelem és a helyi lakosok és szakemberek érzékenyítésének szükségessége
- fontos együttműködés az Igazságügyi Hivatal mediátoraival
- a közösségi és kistérségi roma-nem roma konfliktusok feltárása és kezelése hosszabb folyamat, amelybe a Cigány Kisebbségi Önkormányzatok bevonása szükséges
- fontos a közösségfejlesztés módszereinek alkalmazása.

Bővebben a monitor

http://bunmegelozes.easyhosting.hu/dok/tapasztalatok_telepmed_benedek.ppt

és projektfelelősök tapasztalatairól <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1780>

2. Az egyes projektek

I. Család Gyermek Ifjúság Egyesület

A Család Gyermek Ifjúság Egyesület pályázatának címe: **Resztoratív technikák alkalmazása a közösségi problémák megoldásában**. Konzorciumi tag a Szabolcsi Fialatok a Vidékért Egyesület. A 6 millió forinttal támogatott projekt megvalósításának helyszíne Nyírgyulaj (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye).

A projekt célja a resztoratív szemlélet széleskörű megismertetése, a mediációs technikák alkalmazásának elősegítése annak érdekében, hogy Nyírgyulaj község lakói egymás iránti empátiája és felelősségvállalása növekedjen, ezáltal a helyi konfliktusok megoldása hatékonyabbá váljon. A program közvetlen célcsoportját a képzésben részt vevő, az önkormányzati hivatalban (9 fő), az egészségügyben, oktatásban (19 fő), szociális és a gyermekvédelmi (11 fő) továbbá igazgatási területen dolgozó munkatársak és a településen élő fiatal, a társadalmi problémákra fogékony értelmiségiek (14 fő – civil szervezet tagjai, akik igényes szabadidős programokat szerveznek a helyieknek) alkották.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1655>

II. Echo Innovációs Műhely

Az Echo Innovációs Műhely projektje **Közösségi mediáció modellprojekt az ifjúsági bűnözés okozta települési konfliktusok csökkentése érdekében Kőszárhegyen**, amellyel 2,7 millió forintos támogatást nyert. Konzorciumi tag Kőszárhegy Község Önkormányzata. A projekt átfogó célja a közbiztonság növelése az ifjúsági bűnözés okozta települési konfliktusok erőszakmentes megoldásával, és az ebből fakadó feszültségek napvilágra hozásával a felszabadultabb, nyíltabb lakóközösség kialakulása volt. Konkrét célként szerepelt az érintett lakosok és szakemberek attitűdjeinek változtatása és a mediáció révén a konfliktusok közvetlen békés rendezése. A projekt közvetlen célcsoportja a település roma és nem roma ifjúsági közössége (140-150 fő), valamint a velük kapcsolatba kerülő hatósági, önkormányzati és civil szervezetek szakemberei. A mediációs képzésbe 12 fő szakértőt vont be a pályázó, a mediációs folyamattal pedig 30-40 főt ért el. A közvetett célcsoport az ifjúsági közösségek tagjainak családja (kb. 400 fő). A projektben készített kiadvánnyal, dokumentumfilmmel, helyi kommunikációval ez a kör kiszélesedett. A projekt tágan értelmezett célcsoportja a falu lakossága, közel 1600 fő, akiket szórólappal, kiadványokkal, plakátokkal, személyes felkereséssel tájékoztattak a projektről, annak szükségességéről, elemeiről és várt eredményeiről. A projekt során folyamatos tájékoztatás volt elérhető a település honlapján is.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1661>

III. Foresee Kutatócsoport

A Foresee Kutatócsoport a „**Települési mediáció Nagybörzsönyben**” című projektjével nyert 9,5 millió forintot az OBmB-től. A projekt célja egy erőszakmentes kommunikációra épülő közösségépítő bűnmegelőző modellprogram kidolgozása és implementációja volt. A projekt kiemelt célcsoportjai az iskoláskorú fiatalok és az aktív felnőtt lakosság voltak. A pályázók célja a helyi döntéshozók, civilek, lakosság (roma és nem roma) aktivizálása. Fontos szempont volt, hogy a hatalmon levők és azon kívüliek egyaránt tájékozódjanak a programról, illetve bevonódjanak abba. Ennek módszerei: partnerségi-együttműködési megállapodások és szándéknyilatkozatok megkötése, helyi médiakommunikáció, szóróanyagok terjesztése, civil szervezetek bevonása, döntéshozók érdekeltté tétele. További cél volt, a programfenntartók megtalálása, mozgósítása. Ennek módszere volt a szakmai napok, lakossági fórumok szervezése, képzések, esetkezelés, feladat-meghatározások, csapatépítés.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1660>

IV. Konszenzus Alapítvány

A Konszenzus Alapítvány Budapesti Szervezete „**Kisvárosi kéksisakosok**” – **Békefenntartás helyi közösségekben** című pályázatával nyert 4,7 millió forint összegű támogatást. Konzorciumi tag az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatósága. A projekt célja a közös

társadalmi felelősségen, a konfliktusok kooperatív és erőszakmentes megoldásán alapuló, a helyi társadalmak biztonságát és biztonságérzetét javító mintaértékű megoldások kidolgozása volt. Olyan konfliktuskezelési (mediációs) ismeretek elsajátíttatása, olyan gondolkodásmód és ehhez kapcsolódó készségek kialakítása és fejlesztése, amelyek hozzásegítik a helyi társadalmi „intézmények” képviselőit a lokális konfliktushelyzetek kezeléséhez, a (társadalmi) béke megőrzéséhez. A projekt célcsoportja a közbiztonsági szempontból különösen veszélyeztetett kistérségek településein dolgozó körzeti megbízottak, valamint szociális szakemberek. A megvalósításra Heves megyében, 30 fő bevonásával került sor.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1691>

V. MH Líceum Alapítvány

Az MH Líceum Alapítvány projektjének címe: **„Együtt Élünk”**, mellyel az OBmB 8,8 millió forintot támogatását nyerték el. Konzorciumi tag Verőce Község Polgármesteri Hivatala. A projekt megvalósítási helyszíne a 3200 állandó lakosú Verőce. A pályázat célja volt a község helyi kultúrájában feltárni, tudatosítani, megerősíteni és alkalmazható metodikává fejleszteni azokat az elemeket, amelyek a helyi polgárok harmonikus együttélését támogatják, erősítik. Cél volt továbbá a képzéssel alkalmassá tenni a helyi község több szereplőjét a közösségi mediációs technikák közül a resztoratív konfliktuskezelés alkalmazására. A projekt közvetlen célcsoportja igen széleskörű volt. A képzendők, a helyi község meghatározó csoportjainak képviselői voltak (a polgármesteri hivatal, a rendőrség, az általános iskola és óvoda, egészségház, művelődési ház, könyvtár munkatársai, az önkormányzati és a civil szervezetek képviselői, cigány családok tagjai, vállalkozók, újonnan beköltözők, nyugdíjas klub tagjai, szélsőséges nézeteket valló fiatalok stb.). A másodlagos célcsoportba Verőce azon polgárai tartoztak, akik részesei az élő, szóbeli kommunikációs térnek, akiket érdekelt, hogy mi történik a faluban. Mind a két célcsoport tagjait a projekt helyi koordinátorain keresztül szólította meg a projekt, s tartott fenn velük folyamatos kommunikációt. A célcsoport aktívabb bevonását a projektbe, a fentiekén túl, a közösségi események segítették.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1662>

VI. Miskolci Egyetem

A Miskolci Egyetem nyertes pályázatának címe: **„Megoldás a feloldás” – avagy alternatív konfliktuskezelési projekt a kistérségeken.** A támogatási összeg 4,7 millió forint. Konzorciumi tagok: Kazincbarcika és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulási Társulási Iroda, Kazincbarcika Cigány Kisebbségi Önkormányzata, Öt Pont Egyesület, Magyar Helsinki Bizottság, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság. A projekt célja egy olyan kistérségi modellprogram kialakítása volt, mely lehetőséget teremt a hátrányos helyzetű kistérségeken élők közötti sokrétű konfliktusok kezelésére, s egyben egy új gondolkodásmód, szemléletmód kialakítására, illetve megismerésére. Közvetlen célcsoport a 10.000 lakosnál kisebb lélekszámú, a Kazincbarcika és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulási Társulási körébe tartozó települések önkormányzati és cigány kisebbségi önkormányzati munkatársai, a területen tevékenykedő polgárőrök, helyi körzeti megbízottak, nyomozók, civil szervezetek képviselői, önként jelentkező helyi lakosok. A közvetlen célcsoport a települések lakossága volt. Az informálás, a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése mellett cél volt az új technikák elfogadtatása, s ezzel együtt a képzésen részt vevő szakemberek, mint tanácsadók, segítők felé fordítás.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1680>

VII. Negos

A Negos Tárgyalási Tanácsadó Zrt. Nyertes pályázatának címe: **Közösségi mediációs ismeretek bevezetése Csobánkán**, amivel 6,6 millió forintot támogatást nyertek. Konzorciumi tag: Csobánka Község Önkormányzata. Célja a projekt helyszínéül meghatározott település támogatása korszerű mediációs módszerek és resztoratív eljárások megismertetésében és az alkalmazásukhoz szükséges intézményrendszer kialakításában. A projekt egyik célcsoportja az önkormányzat és egyes önkormányzati szervezetek dolgozói (pl. pedagógusok), akik a projekt által célzott problémákkal, vagy azok következményeivel személyesen szembesültek.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1776>

VIII. Partners Hungary Alapítvány

A Partners Hungary Alapítvány pályázatának címe: **Konfliktuskezelés, konfliktus-megelőzés Lőrinciben.** Konzorciumi tagok: Szociális Ellátó és Gyermekegészségügyi Intézmény, Lőrinci. Az OBmB által 9,5 millió forinttal támogatott projekt célja egy olyan program megvalósítása volt, amely a helyi intézmények képviselőiből jelzőrendszert hoz létre a konkrét helyi konfliktusok azonosítására, és a rendszer tagjaiból kiválasztott mediátorok képzésével és mentorálásával a konfliktusok megelőzését és megoldását hosszú távon képes biztosítani. A projektet a pályázó Lőrinciben valósította meg. A projekt elsődleges célcsoportja a helyi intézmények szakemberei, akik munkájuk során kapcsolatba kerülnek a közösség egészét érintő konfliktusokkal (szociális szakemberek, pedagógusok, civil szervezetek képviselői, polgárőrség, rendőrség, települési önkormányzat, pártfogó felügyelői szolgálat munkatársa). A bevonásukkal, „jelzőrendszerré” formálásukkal biztosítható volt, hogy a helyi közösségben kialakuló konfliktusok felszínre kerüljenek, és a maguk helyén, az összes érintett bevonásával lehessen kezelni ezeket. A kiképzett mediátorok a hálózat és a helyi közösség intézményeinek belső konfliktusaiban is segíthetik egymást (15 fő). A projekt másodlagos célcsoportja a helyi lakosság volt (30-40 fő közvetlen elérése.) A másodlagos célcsoportba tartoznak azok a lakóotthonos és középiskolai diákok (20 diák), akik részt vesznek az alternatív konfliktuskezelő tréningen, ezáltal közvetlenül szereznek tapasztalatokat a mediációról.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1681>

IX. Vajna és Szotyori-Nagy Ügyvédi Iroda

A Vajna és Szotyori-Nagy ügyvédi iroda **Variációk a közösségi konfliktusok feloldására Nagymányokon** című pályázatával nyert 5,3 millió forintot. A projektet Nagymányok községben valósították meg. A projekt hosszú távú célja, az hogy a helyi közösségek képesek legyenek konfliktusaikat felismerni és ezeket békés úton kezelni. Célja annak tudatosítása, hogy a konfliktusokat helyben szükséges felismerni, feltárni, kimondani és megoldani, valamint az, hogy olyan eszközöket mutasson be, amelyek képesek a közösségi konfliktusok kezelésére, amely során a résztvevők saját erőforrásaikat tanulják meg felhasználni. A projekt a helyi közösségek tagjai számára információkat nyújtott az alternatív konfliktuskezelési lehetőségekről, megvalósítói mediációs képzést szerveztek, és valós konfliktushelyzetekben mutatták be a mediáció működését. Továbbá egy rövid dokumentumfilmet készítettek, amely a mediációt, mint mintaértékű megoldást mutatta be. A projekt megkezdésekor személyesen keresték meg a település kulcsszereplőit, és információt nyújtottak a mediációról és a tervezett képzésekről. A projekt tevékenységei meghirdetésre kerültek szórólapokon és az önkormányzat weboldalán. A projektben megtartott mediációs képzésben 20 főt képztek ki. A programban olyan konfliktusokat mediáltak, amelyek legalább 50 főt érintettek közvetlenül, de közvetve hatással voltak minimum 500 főre.

Bővebben az eredményekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1677>

A projektek szakmai monitor összegzése a programok során megvalósult számszerűsített eredményekről:

	Képzés	Szupervízió	Esetkezelés	Kutatás	Tájékoztatás	Film	Kiadvány	Fórum	Konferencia	Egyéb
CsAGYI	2x33 fő	1x19 fő	4x12 fő	x	helyi lap, média	kanadai	Mozaik	nyitó fórum	konferencia	CsCsK.
Echo	30 óra, 13 fő	x	3x15 fő mediációs találkozás	attitűdfelmérés 173 fő, 3x26 fő fókuszcsoport	szórólap, helyi média	projektfilm	módszertani kiadvány	ifjúsági közösségi nap	x	felkereső ifjúsági munka, ifjúsági csapatépítés
Foresee	6x21 fő, informális képzés, gyerekcsoport	közösségi szupervízió	esetgenerálás, esetmegbeszélés, 7 ügy	32 interjú, elemzés, fókuszcsop., gyerekcsop.	szórólap, helyi és országos média, weblapok	projektfilm, dvd +angol felirat	x	érdekegyeztető fórum	zárókonf.	közösségfejlesztés, önkéntes csop., helyi dialógusok, szolgáltató ház
Konszenzus	1x30 fő	2x30 fő	helyi mediációs megbeszélések	x	szórólapok, helyi média	x	módszertani kiadvány 300 pld.	x	zárókonf. 50 fő	kmb-sek, polgárőrök érzékenyítése
MH Líceum	2x32 fő	7 fő helyi koordinátor	resztoratív körök	feltáró beszélgetés	helyi média	projektfilm	x	x	zárókonf.	resztoratív körök, helyi koordinátorok
Miskolci E.	2x44 fő 6 alkalom	2x44 fő co-mediáció	mediációs ülések, IH	szociológiai felmérés 120 fő	szórólapok, plakátok, helyi média	dokumentumfilm	tansegédlet, munkafüzet, példatár	pódium-beszélgetések 8x40 fő	zárókonf.	komplex kistérségi modell, lakossági pódium-beszélgetések 3-400 fő
Negos	1x 12 fő	x	közösségi mediáció, 12 fő	probléma-feltáró beszélgetések	szórólap, helyi média	x	módszertani kiadvány	x	x	közösségi tervezés, társadalmi részvétel, megállapodás
Partners	3x80 fő	2x15 fő	4x10 fő	feltárás	szórólap, média	oktatófilm	2x300 pld.	1x45 fő	zárókonf.	jelzőrendszer
Vajna & Szotyori-Nagy ÜI.	2x33 fő	3x30 fő	3x16 fő	19 interjú	helyi média	oktatófilm	módszertani füzet	x	zárókonf.	helyi mediáció 6x, büntető mediáció
Összesen	298 fő	145 fő	kb. 35	375 fő	kb. 100 cikk	6 film	10 kiadvány	kb. 500 fő	7 konf.	

Bővebben a monitori és projektfelölési értékelésekről: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1780>